

Vrijwilligersbeleid Parochie heilige Andreas

1. Inleiding.

Kerkopbouw met vrijwilligers is een kwestie van aandacht en een goede organisatie. Vrijwilligers hebben niets met een gedetailleerd plan, maar vragen wel om duidelijke taken en een erkende plek. Zowel de parochie als de vrijwilligers zijn gebaat bij een werkbare structuur en een positief klimaat.

Daarom heeft het parochiebestuur een vrijwilligersbeleid vastgesteld waarin in grote lijnen hoe de parochie met zijn vrijwilligers omgaat.

Hiermee streeft het bestuur er naar het vrijwilligersbeleid te structureren. Het werk van de vrijwilligers hoort tegenwoordig tot het wezen van onze kerk. De kerk zonder de inzet van zo veel vrijwilligers is niet meer denkbaar in onze geloofsgemeenschappen. Het is zaak het 'bouwwerk' van het vrijwilligerswerk goed te onderhouden. Daarom is er een vrijwilligersbeleid nodig met waardering en aandacht. Goede afspraken over rechten en plichten zijn daarbij essentieel.

Zij verdienen daarom de aandacht en een goede organisatie. Het thans vastgestelde beleid is niet in beton gegoten. Wanneer hier lokaal soms om duidelijke redenen afgeweken moet worden omdat nu eenmaal zaken anders lopen dan verwacht, dan is er ruimte om te manoeuvreren. Daarbij is gezond verstand nodig en bij twijfel overleg met het parochiebestuur en/of pastoraal team.

Voor sommige mensen die af en toe vrijwilligerswerk doen zal het vastgestelde beleid minder interessant zijn, terwijl het voor anderen een houvast is en richting kan geven aan hun vrijwilligerswerk. Onze vrijwilligers vormen de grootste groep 'arbeidskrachten'. Zij vormen de basis in de continuïteit van alle activiteiten. We streven ernaar om inzicht te hebben in het aantal vrijwilligers die actief zijn binnen onze parochie en vragen daarom aan de lokale PKC's om ons op de hoogte te brengen van wijzigingen.

Voor een goed begrip is het van belang de bevoegdheden en verantwoordelijkheden van diverse binnen de parochie betrokken partijen te kennen.

2. Organisatie van de parochie

Het parochiebestuur bestuurt de parochie voor zover het betreft het parochieel vermogen en de zorg voor een doelmatige aanwending daarvan ten bate van de parochie, met inachtneming van het recht en van hetgeen de bisschop hierover bepaalt.

In het bijzonder behoort tot de taak van het parochiebestuur:

- a. het bestuur over de roerende en onroerende zaken, die behoren tot het parochieel vermogen;
- b. het verwerven en ontvangen van geldelijke bijdragen van de parochianen, alsook van andere bijdragen en inkomsten ten behoeve van de parochie;
- c. het vaststellen en doen van uitgaven ten behoeve van de parochie;
- d. het verlenen van financiële medewerking aan taken, welke geacht kunnen worden te behoren tot het terrein van de parochiële zielzorg;
- e. het nakomen van verplichtingen, welke op de parochie als deel van het bisdom Breda rusten;
- f. het toelaten van financiële activiteiten en behoeve van de onder d en e genoemde taken;
- g. het verrichten van andere rechtshandelingen en het aangaan van overeenkomsten ten name van de parochie;

Het parochiebestuur heeft voorts als taak de pastoor, andere priester(s), diaken(s) en pastoraal werker(s) te adviseren over pastoraal beleid. De pastoor heeft de plicht ervoor te zorgen, dat het parochiebestuur deze taak naar behoren kan uitoefenen. De pastoor zorgt tijdig voor overlegging van stukken en verstrekking van informatie.

Het pastoraal team bestaat uit de pastoor, priester(s), diaken(s) en pastoraal medewerkers. Het pastoraal team geeft leiding aan de uitvoering van het pastorale werk en bepaalt het pastoraal beleid in samenspraak met het parochiebestuur. De leden van het pastoraal team verlenen pastorale zorg, verzorgen de liturgische vieringen, dienen de overige sacramenten toe en hebben daarnaast speciale pastorale taken.

Het parochiesecretariaat is het centrale adres van de parochie, waar op bepaalde tijden iedereen met alle vragen terecht kan. De parochiesecretaresse is de eindverantwoordelijke voor de secretariaatstaken en is in dienst van het bestuur van de parochie. Het parochiesecretariaat vormt de schakel tussen de parochie en de parochiegemeenschap. Het secretariaat staat ten dienste van pastoor, pastoraal team en bestuur. Het parochiesecretariaat is op de hoogte van relevante bestuurlijke aangelegenheden en het handelt en communiceert naar parochianen en vrijwilligers in opdracht van het bestuur. Een goede wederzijdse communicatie met de vrijwilligers is hierbij van groot belang. Daarnaast kent onze parochie vier Parochie Kern Commissies (PKC's) en de Commissie Toeristenkerk Cadzand (CTC). De juridische basis voor het oprichten dan wel instellen van deze commissies is gelegen in artikel 49 van het Algemeen reglement voor het besturen van een parochie.

De contactpersoon van deze commissies is hét eerste aanspreekpunt voor het bestuur en de lokale vrijwilligers met dien verstande, dat voor de beheerders en administrateurs van de begraafplaatsen er wel rechtstreeks (en wederzijds) contact aanwezig is met de portefeuillehouder. Dit is ook van toepassing bij de portefeuille Roerend en Onroerend goed.

Artikel 49 luidt als volgt:

1. Het parochiebestuur kan al dan niet uit zijn midden commissies benoemen, waaraan het een gedeelte van zijn taak opdraagt;
2. Het parochiebestuur kan werkgroepen in het leven roepen met een bepaalde opdracht, die betrekking heeft op eigen taken van het bestuur en onder verantwoordelijkheid van het bestuur wordt uitgevoerd;
3. Het bestuur kan bij de instelling van een commissie of werkgroep nadere voorschriften geven over de samenstelling en werkwijze;
4. Het bestuur kan een commissie of werkgroep opheffen.

In de lokale geloofsgemeenschappen zijn diverse werkgroepen werkzaam.

Zij zijn ingesteld door diverse vrijwilligers en functioneren onder toezicht van de lokale PKC.

Zowel commissies als werkgroepen functioneren onder verantwoordelijkheid van het parochiebestuur. Zij kunnen als 'gedelegeerde' een gedeelte van de taak van het parochiebestuur uitoefenen. Zij zijn daarbij wel gebonden aan de hen gegeven schriftelijke opdracht en uiteraard ook aan de regels en taken, die voor het parochiebestuur zelf gelden, respectievelijk aan hem zijn opgedragen.

Ze zijn ook verantwoordelijk voor de uitvoering van het beleid van het parochiebestuur. Zij dragen zorg voor de praktische organisatie en uitvoerende taken. Dit doen ze samen met alle andere vrijwilligers die actief zijn.

Het verdient geen aanbeveling dat het bestuur rechtstreeks contact opneemt met leden van de contact- en werkgroepen en met de individuele vrijwilliger. Dit geldt andersom ook. Er moet één centraal punt zijn, immers dat schept duidelijkheid voor het parochiebestuur en de plaatselijke gemeenschap. Daarnaast is het ook essentieel dat dit centraal aanspreekpunt kennis draagt van alle zaken die in de gemeenschap spelen dan wel in uitvoering worden c.q. zijn genomen.

In de bijlage behorende bij deze notitie treft u aan de namen en de bereikbaarheid van de contactpersonen in de commissies.

3. Vrijwilligersbeleid

Allereerst is het belangrijk om te weten wat er onder vrijwilligersbeleid wordt verstaan. Vrijwilligersbeleid is niets anders dan personeelsbeleid voor vrijwilligers. Het regelt allerlei zaken, stelt voorwaarden, legt afspraken vast en benoemt de middelen die worden ingezet. Hierdoor komen de vrijwilligers binnen onze parochiële organisatie tot hun recht. Het bestuur moet voorwaarden scheppen voor het vrijwilligersbeleid. Deze voorwaarden moeten zowel vanuit het perspectief van de organisatie als vanuit de vrijwilligers worden ingevuld.

Vanuit het perspectief van de organisatie moet de verdeling van de werkzaamheden, verantwoordelijkheden en bevoegdheden tussen beroepskrachten en vrijwilligers worden bepaald en deze moeten duidelijk zijn.

Het is van wezenlijk belang dat in het vrijwilligersbeleid niet alleen inzicht moet zijn in taakomschrijvingen (min of meer concreet beschrijven van taken), maar ook zijn belangrijk de aspecten van voldoende aansturing en coördinatie. Het is van belang dat het bestuur en het pastoraal team weten wie wat doet, maar ook dat we elkaar daaraan kunnen houden.

Het parochiebestuur heeft bij de vaststelling van het vrijwilligersbeleid in principe gekozen voor het feit om met elke vrijwilliger een overeenkomst te sluiten. We hebben die visie 'laten varen' in die zin, dat vele vrijwilligers al jaren lang actief zijn in onze parochie en daarbij eerder mondelinge afspraken zijn gemaakt die nog altijd gelden en afdoende nagevolgd worden. Wel is er sprake van registratie.

Met de contactpersonen in de geloofsgemeenschappen is de afspraak gemaakt dat zij een overzicht bijhouden van alle vrijwilligers in hun PKC/CTC met vermelding van de vrijwilligersactiviteit.

4. Definitie van vrijwilligerswerk

Vrijwilligerswerk is werk dat in enig georganiseerd verband onverplicht en onbetaald maar niet vrijblijvend wordt verricht ten dienste van anderen of de parochie. Er is sprake van een parochiële vrijwilliger indien aan de volgende drie voorwaarden voldaan is:

1. Er worden werkzaamheden verricht voor onze parochie;
2. Er is geen sprake van een dienstverband;
3. De werkzaamheden worden niet in het kader van de uitoefening van het beroep van de desbetreffende persoon verricht.

Indien aan bovenstaande criteria wordt voldaan wordt gesproken van een vrijwilliger.

5. Betekenis van vrijwilligers.

Vrijwilligers zijn van groot belang. In onze parochie zijn honderden vrijwilligers werkzaam. Zonder deze vrijwilligers zou de parochie niet zo levendig en actief zijn als ze nu is. Het is dus zaak om voor alle vrijwilligers een klimaat te scheppen waarbinnen zij goed kunnen (blijven) functioneren. Zij zijn dé mededragers van de parochie.

Denk maar eens aan het volgende: Zingen in een koor, mooie bloemstukken maken voor op het altaar, een jong gezin voorbereiden op het heilig Doopsel van hun kindje, het organiseren van een kinderwoorddienst, voorbereiding op de Eerste heilige Communie en Vormsel, het vormen van een actieve kerkpoetsclub, werken als acoliet of als lector. Denk daarbij eveneens aan de ziekenbezoekgroep en aan de mensen die samen de begraafplaatsen onderhouden. Noem het maar op! Een veelvoud aan uitvoerende taken. KORTOM: OP ALLERLEI FRONTEN STEKEN VRIJWILLIGERS DE HANDEN UIT DE MOUWEN.

Afgezien van een meer algemene beschrijving van de vrijwilliger en de rol van het parochiebestuur zijn hieronder een aantal specifieke taken opgesomd.

Het parochiebestuur zorgt ervoor, dat er in de parochie duidelijke afspraken bestaan rondom het werken met vrijwilligers, dat deze bekend zijn en onderhouden worden.

Deze afspraken worden bij voorkeur schriftelijk vastgelegd. Er wordt een parochieel vrijwilligersbestand bijgehouden per PKC/CTC. De registratie valt onder de verantwoordelijkheid van de plaatselijke centrale contactpersoon, zijnde het eerste aanspreekpunt voor de parochie in de desbetreffende parochiekern (PKC/CTC). Alle mutaties en eventuele 'vacatures' worden bijgehouden door de contactpersoon. De reden voor het adequaat bijhouden van een vrijwilligersbestand heeft mede een directe relatie met het onderwerp verzekeringen, waarop hieronder nader zal worden ingegaan.

6. Verzekeringen

Vrijwilligers zijn tijdens de uitvoering van hun werkzaamheden verzekerd tegen schades bij wettelijke aansprakelijkheid en voor ongevallen of er kan teruggevallen worden op de collectieve WA- en ongevallen verzekering van het bisdom, waaronder de parochie valt. De parochie zal de vrijwilliger niet aanspreken voor de schade welke door de vrijwilliger in de uitoefening van zijn werkzaamheden aan de organisatie is toegebracht, tenzij er sprake

is van grove schuld of opzet van de vrijwilliger. In dat geval zal de parochie van haar recht op schadevergoeding gebruik maken. Een schade of ongeval dient altijd zo spoedig mogelijk te worden gemeld aan het bestuur en de contactpersoon.

7. Vrijwilligersvergoedingen

Uitgangspunt is dat er geen vergoedingen worden gegeven. In uitzonderlijke gevallen kan het bestuur hiervan afwijken. Deze vergoedingen zijn dan niet per functie - maar persoonsgebonden. De in het verleden overeengekomen vergoedingen worden gerespecteerd, maar zijn geen maatstaf voor nieuwe vrijwilligers.

8. Attentiebeleid

Om de betrokkenheid bij de geloofsgemeenschap en de parochie te vergroten en om waardering voor het vrijwilligerswerk te laten blijken heeft het bestuur een attentiebeleid vastgesteld. Dit behelst onder meer faciliteiten waarvan de vrijwilligers gebruik kunnen maken. We zetten onze vrijwilligers graag in het zonnetje.

In concreto betekent dit het volgende:

- Jaarlijkse aandacht voor vrijwilligers op de parochiedag (eerste zaterdag van september);
- Bij overlijden een condoleancekaart.
- Bij bijzondere gebeurtenissen (zoals koninklijke of kerkelijke onderscheiding) aandacht in de Nieuwsbrief, facebook en website.

De uitvoering van het attentiebeleid ligt grotendeels in handen van de contactpersoon.

9. Gebruik van parochiële accommodaties

Alle vrijwilligers (waaronder begrepen contact- en werkgroepen) kunnen gebruik maken van de algemeen toegankelijke vergaderruimte op het parochiecentrum (inclusief consumpties van koffie en thee). Reserveren via het parochiesecretariaat.

10. Arbozorg

De wet op de arbeidsomstandigheden (Arbo-wet) bevat voorschriften die er op gericht zijn om de werkomstandigheden te optimaliseren met het oog op welzijn, gezondheid en veiligheid van allen die in de organisatie verblijven. Van het parochiebestuur mag worden verwacht dat zij de risico's van de werkzaamheden inschat, passende maatregelen neemt om ongevallen te voorkomen en voor goede ondersteuning bij de uitvoering van het werk zorgt. Ook vrijwilligerswerk, zoals in onze parochie, valt onder deze wet omdat de begrippen werknemer en werkgever ruim zijn gedefinieerd in die zin dat ook vrijwilligers en bezoekers eronder vallen.

Elke kerklocatie beschikt over een complete en up-to-date EHBO-uitrusting.

11. De Verklaring Omtrent Gedrag (VOG) en de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG)

De overheid stelt screening van bepaalde medewerkers en vrijwilligers verplicht. Als parochie en vrijwilligersorganisatie zijn wij verantwoordelijk voor de screening van vrijwilligers.

De VOG is verplicht voor nieuwe vrijwilligers die in de kerkelijke omgeving mensen begeleiden die in een pastorale afhankelijkheidsrelatie tot de vrijwilliger staan en wier geestelijke en fysieke integriteit de vrijwilliger onvoorwaardelijk moet respecteren. Daarnaast geldt de verplichting voor vrijwilligers die in de kerkelijke omgeving een vertrouwenspositiebekleden en daarin toegang hebben tot kerkelijke goederen en vermogen. Deze VOG-verplichting geldt ook voor:

- vrijwilligers die kinderen en jeugdigen beneden de 18 jaar of mensen met een verstandelijke beperking begeleiden;
- vrijwilligers die op ziekenbezoek gaan en nabestaanden bezoeken;
- tekeningsbevoegde parochiebestuurders;
- beheerder persoonsgegevens (lokaal).

De VOG is onderdeel van het preventiebeleid in de R.-K. Kerk. Zie hiervoor ook de website rkkerk.nl: Preventiebeleid betreffende seksueel misbruik en grensoverschrijdend gedrag in

de Rooms-Katholieke Kerk. In het kader van het preventiebeleid hebben wij ook een gedragscode (omgangsregeling) vastgesteld.

Bij schending van integriteit kun je ook denken aan het schenden van wettelijke voorschriften of beleidsregels; gevaar voor de gezondheid, de veiligheid of het milieu; onbehoorlijke wijze van handelen. Denk aan corruptie, verspilling, misbruik van bevoegdheden, diefstal, fraude, verduistering, of belangenverstrengeling.

Deze gedragscode is ook te raadplegen via onze website.

De AVG is een privacywet die geldt in de hele Europese Unie (EU). Dankzij de AVG is de bescherming van persoonsgegevens in alle landen van de EU op dezelfde manier geregeld en gelden in elke lidstaat dezelfde regels. Ook deze regelgeving staat op de website van de parochie.

12. Vertrouwenspersoon

Het parochiebestuur heeft een vertrouwenspersoon benoemd. Vrijwilligers kunnen bij de vertrouwenspersoon terecht wanneer zij last hebben van omstandigheden en/of ongewenste omgangsvormen die voortkomen uit het vrijwilligerswerk. Denk aan pesten, discriminatie, dominantie, schenden van integriteit en/of het overschrijden van (gestelde) grenzen.

Waarom een vertrouwenspersoon binnen de parochie?

Mensen zijn sociale wezens die allerlei contacten of relaties aangaan. In een 'ideale wereld' bestaan er geen problemen en doet iedereen wat hij moet doen en heeft niemand last van een ander. De realiteit is echter anders.

Stel dat u als vrijwilliger te maken heeft met een situatie waar u last van heeft en niet kunt oplossen, dan is het mogelijk om de vertrouwenspersoon in te schakelen. De informatie die u deelt met de vertrouwenspersoon blijft altijd vertrouwelijk en anoniem. Het is wel mogelijk dat de vertrouwenspersoon u vraagt om toestemming om (anoniem) de aard van de klacht met het parochiebestuur en/of in het belang van de oplossing met betrokkenen te bespreken. Wanneer een gesprek niet de juiste oplossing blijkt te zijn dan kan in overleg naar andere oplossingen worden gezocht. U kunt rechtstreeks contact opnemen met de vertrouwenspersoon, de gegevens staan op de website.

13. Tot slot

Dank aan alle vrijwilligers voor jullie inzet in onze parochie. We beseffen terdege, dat de krachten in onze geloofsgemeenschappen geringer worden en dat wij niet alles meer in huis hebben om grote stappen te kunnen maken. Wij vertrouwen ons daarom toe aan alles wat we samen – parochiebestuur, pastoraal team en vrijwilligers - wel in huis hebben, zodat wij met kleinere stappen op weg blijven gaan.